

FANØ UGEBLAD

UPARTISK - UPOLITISK - AVERTISEMENTSTIDENDE

Returertak ved manglende retursending

Eftertryk kun tilladt med kildeangivelse.

Nr. 29

Redaktion: G. Vind og D. Heribo, ansv.
Tryk: Fana Bogtrykkeri ApS
Willemoesvej 7, 6720 Fana

Torsdag d. 9. august 2012

Telefon: 76 16 20 63
Mail: post@fanougeblad.dk
www.fanougeblad.dk

114. årgang

Med everten Rebekka Fanø rundt

Rapport fra en ekspedition med det formål at observere det genrejste sømærke Æ Kåver fra havet sådan som de søfarende i gamle dage har oplevet det.

Reporter: Per Hofman Hansen

Fra Rebekkas dyb hentede Niels Brink Jensen, vor kaptajn, den flotteste bronzekanon, ladede den med sortkrudt og fyrede den af som en hilsen til en vellykket sejlads og korrekt position.

Ét er et søkort af forstå...

Sidste efterår genopstod den tro kopi af det gamle sømærke Æ Kåver på sin oprindelige plads på Kåverbjerget syd for Sønderho gamle skole efter mere end 75 års fravær. Det blev fejret med manér og på passende vis i en sydvestlig brandstorm, der var tæt på at blæse de tohundredede fremmødte ned ad bjerget, men sømærket holdt uden at røkke sig en tøddel. Gennem vinterens regn, slud, kuling og storm fra alle verdenshjørner stod den der ensomt og stolt, og da foråret viste sig, kunne intet tegn på "træthed" spores.

Men ét er at se sømærket fra landsiden, eksempelvis når man kommer kørende fra Nordby og et godt stykke nord for Sønderho opdager den i den sydlige horisont sammen med Sønderho Mølle, noget andet er at se, hvordan den tager sig ud og har fungeret, når man som søfarende eksempelvis kom sejlene fra Hamborg eller de frisiske øer.

... et andet skib at føre

Det havde en lille flok kåverfolk med tømrmester Niels Brink Jensen som skibsfører ombord på everten Rebekka sat sig for. Lørdag den 14. juli lagde vi fra kaj i Nordby for at nå rettidigt frem ved højvande ved tidevandets vandskel øst for Albuebugten, så vi her havde mest mulig vand under den fladbundede evert. Vejret havde dagen forinden og natten igennem været ganske regnfuldt, men dårligt var vi kommet af sted, før solen skinnede fra en blå himmel. Tidevandsstrømmen var med os, men vinden i SØ, så vi måtte gå for motorkraft. Under skibsførerens kyndige og myndige vejledning skiftedes landkrabberne til at være styrmænd og her lære at navigere styrbord eller bagbord om de mange koste, der på frivillig basis er opsat af bådeklubberne i Ribe, Esbjerg og Nordby, og som markerer sejløbene Lundvig Løb og Knudedyb passerende gamle maritime stednavne som Købmandssand, Næs Søjord, Vesebanke, Pendersand, Albuebugten, Trinden, Keldsand, Læggen, Jens Klemmensens Revle, Peelrevet, Mandø Flak, Peter Meyers Sand, Flakstjerten, Langjord og Knudegrund.

Inde på Fanø kunne vi iagttage Halen, Sønderho Gamle Fuglekøje og efter et par timers sejlads i det smukke vejr dukkede Sønderho, møllen, Hønen og Æ Kåver op. Mod øst og syd stod profilen af Ribe Domkirke og Mandø naturligt nok endnu tydeligere end vi kender det fra Fanø.

Frokost i det blå på det blå

Vi var nu på den anden side af højvande, så vi havde strømmen med os. I Knudedyb mellem Peter Meyers Sand og Knoben kastede vi anker og indtog på Rebekkas dæk en velfortjent frokost i det smukke vejr.

Rebekka i strid blæst

Efter en times tid blev ankeret halet ind, så vi kunne fortsætte sejladsen med kurs mod ekspeditionens formål, nemlig ude omkring Knudedybs udløb at passere Æ Kåvers sigtelinie. Niels Brink havde som den ansvarlige skibsfører naturligvis nøje studeret vejrudsigten for dagen, så planen var, at vi nu skulle gå for sejl, men vinden var drilsk og gik i vest og blæste op til 8-10 m/s med op til 12 m/s i stødene og op til 3 m høje bølger, så Rebekka og vi fik os nogle ordentlige gyngende- og rulleture. Kun med nød og næppe kunne Rebekkas Caterpillar dieselmotor holde trit mod vinden. Flot var det, men ikke lige behageligt for alle.

Ekspeditionen når sit mål

Da vi omkring Knudedybs udmunding endelig var nået frem på positionen for sigtelinien 52 grader mellem Æ Kåver og Æ Læns Kåvers oprindelige position, og hvor de to mærker ville have været over ét, lå vi stille. Målet var nået. Så ligesom Æ Kåver i efteråret blev indviet med en kanonsalut,

måtte vor sejlads' mål det også. Fra Rebekkas dyb hentede vor kaptajn den flotteste bronzekanon, ladede den med sortkrudt og fyrede den af som en hilsen til en vellykket sejlads og korrekt position.

Stor respekt for de gamle søfarende

Retfærdigvis skal det dog siges, at fra Rebekka tog Æ Kåver sig i det fjerne meget lille ud, Æ Læns Kåver findes ikke og med et spejderkompas på en gyngende skude, ja da er det unægtelig med en temmelig stor margin, at vi fastlagde vor "korrekte" position. Derfor stor respekt for de gamle søfarende! Ikke mærkeligt, at det af og til gik gruelig galt.

Godt begyndt er halvt fuldbragt

Undervejs i projekt genrejsning af Æ Kåver har mange foreslået, at også Æ Læns Kåver, der indtil 1915 stod på den yderste klitrække SV for Sønderho, burde genrejses. Ekspeditionen kan kun sande, at det vil være en fortrinlig og oplagt idé. Forslaget er hermed givet videre "*to whom it may concern*"!

Med Rebekka under sejl på ny

Sejladsen blev genoptaget, og ude af Knudedyb kunne kursen nu sættes mod Grådybs ydre bøjer. Vinden slog "meget passende" om i NV, så endnu en gang i modvind tog denne del af turen omkring 4 timer - noget af en tørn. Ved Grådybs yderbøje kunne vi endelig dreje af fra en nordlig til en østlig kurs og nåede ved 21-tiden Nordby, hvor vi i Rebekkas hyggelige lukaf nød en fælles aftensmad. En lang og begivenhedsrig dag, hvor vi kun savnede at bare en lille del af turen gerne måtte have været for sejl. Det må vi have til gode en anden gang!

Tak til Niels Brink for en fantastisk tur og tak til Foreningen Everten Rebekka af Fanø, der har restaureret og vedligeholder Danmarks eneste sejlede evert, og som derfor gjorde denne maritimhistoriske "ekspedition" mulig. Måtte mange andre få lignende sejlads med Rebekka!